

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА

В роботі розглянуто основні показники ефективності використання оборотних коштів на підприємстві.

Важливе значення на підприємстві має ефективність використання оборотних активів, оскільки це справляє значний вплив на загальну ефективність всіх засобів, які залучені цим підприємством.

Таке твердження пояснюється тим, що тривалість обороту як основних засобів, так і оборотних засобів суттєво відрізняється через певні відмінності, за характером участі у виробничому процесі.

Якщо основні засоби підприємства неодноразово використовуються у виробництві, то оборотні засоби – лише одноразово, тобто повністю споживаються у кожному виробничому циклі.

Для основних фондів оборот вимірюється роками, водночас як оборотні фонди та фонди обігу здійснюють, як правило, декілька оборотів на рік. Отже, оборотні активи, які є важливою складовою в обороті оборотних фондів і фондів обігу, багато в чому визначають темпи та ефективність виробництва.

Головним питанням в управлінні оборотними коштами підприємства, як і у випадку з основними фондами, є підвищення ефективності їх використання, тобто за мінімальними вкладеннями в оборотні кошти отримати максимальний результат.

Ефективне використання оборотних коштів - це функціонування цих оборотних коштів, підчас якого забезпечується стійкий стан фінансових

ресурсів та завдяки якому досягаються найвищі результати діяльності при найменших витратах підприємства.

Важливим показником ефективності використання оборотних коштів є оборотність.

Ефективність використання оборотних коштів підприємства характеризується швидкістю їхнього обертання, тобто їх оборотністю. Для визначення ефективності використання оборотних коштів використовуються коефіцієнти.

Перший коефіцієнт - це коефіцієнт оборотності (скільки оборотів можуть зробити оборотні кошти за певний період часу). Тобто, показує кількість оборотів за рік і визначається відношенням реалізованої за рік продукції до середньорічного залишку нормованих оборотних коштів.

Наступний коефіцієнт - це коефіцієнт завантаження (він показує скільки оборотних коштів підприємства приходить на 1 грн реалізованої продукції).

Цей коефіцієнт є оберненим до попереднього, тобто чисельник та знаменник міняємо місцями.

Третій показник оборотності оборотних коштів - це тривалість одного обороту (у днях). Він визначається відношенням кількості днів у періоді до коефіцієнту оборотності за той самий період.

Розглянемо порядок визначення розмірів середньорічного залишку оборотних коштів підприємства. Для цього ми додаємо усі середньомісячні залишки оборотних коштів (у грн) та ділимо на кількість місяців (тобто на 12).

Відповідно, в результаті прискорення оборотності оборотних коштів підприємства відбувається:

- по-перше, збільшення обсягу виробленої продукції на кожну грошову одиницю поточних витрат цього підприємства;

- по-друге, вивільнення частини коштів з обороту при збереженні обсягів виробленої продукції та створення за їх рахунок додаткових резервів для розширення виробництва.

Такий обсяг вивільнених за рахунок скорочення обороту оборотних коштів можна визначити перемноживши частку від обсягу реалізованої продукції в звітному році (грн.) і 360 та різницю між середньою тривалістю одного обороту оборотних коштів у базовому і звітному роках (дні).

До заходів з підвищення ефективності використання оборотних коштів можна віднести:

1. Оптимізацію запасів ресурсів і незавершеного виробництва (це економія матеріальних ресурсів, їх краще зберігання, суворе дотримання норм витрат);

2. Скорочення тривалості виробничого циклу (скорочення строків виготовлення продукції в результаті механізації робіт, удосконалення технологічних процесів);

3. Поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення (зменшення обсягів виробничих запасів за рахунок поліпшення організації матеріально-технічного постачання, зменшення дальності їх транспортування);

4. Прискорення реалізації товарної продукції (удосконалення розрахунків із замовниками, поліпшення фінансової та платіжної дисципліни).

За рахунок таких заходів можливе підвищення ефективності використання оборотних коштів, а це означає досягнення найвищих результатів діяльності цього підприємства за найменших витрат.